

ความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติความรุนแรงของนักเรียนระดับมัธยมปลาย

นางสาวกมลวรรณ โล่ห์ลีวานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-284-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017668: 11783479x

VIOLENCE IN TELEVISION NEWS AND THE ATTITUDE ABOUT
VIOLENCE IN HIGH SCHOOL STUDENTS

Miss Kamolwan Lohsiwanont

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-284-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติความรุนแรงของนักเรียนระดับ
มัธยมปลาย

โดย

นางสาวกมลวรรณ โสฬ์ลีวานนท์

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *พร อภิรักษ์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Pr. Ste. Shh* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชาญเรือน กิติวัฒน์)

..... *จุมพล รอดคำดี* อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

..... *22* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

กมลวรรณ โล่ห์ลีวานนท์ : ความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติความรุนแรงของ
นักเรียนระดับมัธยมปลาย (VIOLENCE IN TELEVISION NEWS AND THE
ATTITUDE ABOUT VIOLENCE OF HIGH SCHOOL STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.จุมพล รอดคำดี, 196 หน้า. ISBN 974-579-284-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศ, สถานภาพทางเศรษฐกิจ,
ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และความสัมพันธ์ของความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติด้านความ
รุนแรง รวมถึงทัศนคติด้านความรุนแรงของกลุ่มวัยรุ่นที่มีต่อความรุนแรงส่วนบุคคล และความรุนแรง
เชิงโครงสร้างทางสังคมในข่าวโทรทัศน์

ผลการวิจัยในเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมปลาย จำนวน 488 คน
พบว่า เพศและลักษณะการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความรุนแรงในเหตุการณ์
จำลองจากชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ไม่รุนแรง
และมีแนวโน้มพฤติกรรมที่นิ่งเฉย หรือเดินหนีออกไปจากเหตุการณ์นั้นมากกว่า การบอกกล่าวให้
ผู้อื่นรับทราบในเรื่องที่เกิดขึ้น หรือคำวาเพื่อเป็นการโต้ตอบ และใช้กำลังชกต่อย ตบตี ส่วนเพศ,
สถานภาพทางเศรษฐกิจและลักษณะการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความรุนแรง ใน
เหตุการณ์จำลองจากข่าวโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยส่วนใหญ่มีทัศนคติที่
รุนแรง และมีแนวโน้มพฤติกรรมที่จะแจ้งให้ผู้อื่นทราบในเหตุการณ์นั้นมากกว่าการช่วยยุติเหตุการณ์,
นิ่งเฉยหรือเดินหนีออกไปจากเหตุการณ์นั้น และใช้กำลังในการเข้ายุติเหตุการณ์ แต่ไม่พบความ
สัมพันธ์ระหว่างลักษณะความบ่อยครั้งในการชมข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติด้านความรุนแรง

สำหรับผลการวิจัยแบบสนทนากลุ่ม จำนวน 64 คน พบว่า ผู้ร่วมสนทนาส่วนใหญ่มี
ทัศนคติที่รุนแรง ต่อข่าวความรุนแรงในเชิงโครงสร้างทางสังคมเกือบทุกข่าว โดยไม่พบความแตก
ต่างระหว่างเพศ, สถานภาพทางเศรษฐกิจ, ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางครอบครัว
สำหรับข่าวความรุนแรงส่วนบุคคล ผู้ร่วมสนทนาที่มีทัศนคติด้านความรุนแรงที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่
มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับสูง หรือมีภูมิหลังทางครอบครัวที่อบอุ่นใกล้ชิดกัน มีทัศนคติที่รุนแรง
มากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับต่ำ หรือขาดความอบอุ่นทางครอบครัว แต่ไม่พบความ
แตกต่างระหว่างเพศ

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิต กมลวรรณ โล่ห์ลีวานนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

KAMOLWAN LOHSIWANONT : VIOLENCE IN TELEVISION NEWS AND THE ATTITUDE ABOUT VIOLENCE OF HIGH SCHOOL STUDENTS. THESIS
ADVISOR : ASSO. PROF. JUMPOL RODCUMDEE. 196 pp.

The objective of this research study is to determine the relationship between sex, economic status, child rearing and violence in TV news and the attitude about violence, including violent attitude of youths in relation to their personal violence and violence in terms of social structure in TV news.

The result of survey research on 488 samples found that sex and child rearing were significantly associated with attitude about violence in daily life incident at the level of significance of 0.05. The most of sampling group, particularly the attitude about non-violence and behaviour or walking away from such an incident more than telling someone, abuse or fighting. Sex, economic status and child rearing were found to be significantly associated with attitude about violence in TV news at the level of significance of 0.05. The most of sampling group, particularly the violent attitude and a tendency to inform other people more than ignore or walking away from such an incident. But no association was found between the frequency of TV viewing and the attitude about violence.

The result of discussion for the focus group comprising 64 samples was : most discussants had violent attitude about most violence news in terms of social structure. But no association was found between sex, economic status, child rearing and their family background. Concerning personal violence news, the discussants had different attitude those with higher economic status or a warm family life tended to have more violent attitude than those with lower economic status or without a warm family life, but no differences were found with regard to sex.

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต กมลวรรณ โคนสว่าง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา J. Rodcumdee

ลายมือชื่อคณะกรรมการ

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจาก รศ.จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษา และ ผศ.ขวัญเรือน กิติวัฒน์, ผศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ในการให้คำแนะนำและคำปรึกษาต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนั้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.สุนัดดา ปานะฤทธิ์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผศ.พัชนี เสงี่ยมรักษา อาจารย์ประจำภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายคุณากร เพชรคง ในการให้คำแนะนำด้าน สถิติ และวิธีดำเนินการกับข้อมูลเชิงปริมาณ จนเป็นที่เรียบร้อย รวมทั้งท่านผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 โรงเรียน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย และพร้อมกันนี้ขอขอบคุณทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือ จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

กมลารณ โลหีสิวานนท์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ปัญหาคำวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2. ทฤษฎีแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
วัยรุ่น	11
ทัศนคติ	12
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	18
ทฤษฎีแรงเสริม	20
ทฤษฎีการปลุกฝัง	21
ทฤษฎีการผ่อนคลาย	22
แนวทางการศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความ	
พึงพอใจจากสื่อมวลชน.....	22
ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล	24

ทฤษฎีกลุ่มสังคม	25
การเลือกสรรและการแสวงหาข่าว	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3. ระเบียบวิธีวิจัย	40
แหล่งที่มาของข้อมูล	41
ประชากร	41
กลุ่มตัวอย่าง	44
ตัวแปรในการวิจัย	45
เกณฑ์กำหนดในการวัดตัวแปรต่าง ๆ	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
สถิติวิเคราะห์ในการวิจัย	53
แหล่งข้อมูลเชิงคุณภาพ	53
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	54
แนวทางการสนทนาสำหรับกลุ่มสนทนา	55
ขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม	56
4 ผลการวิจัย	58
ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	58
ลักษณะทั่วไปทางประชากร	58
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	61
ลักษณะการชมข่าวโทรทัศน์	62
การวิเคราะห์ผล	65

บทที่	หน้า
ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	67
ข่าวที่ 1	67
ข่าวที่ 2	71
ข่าวที่ 3	75
ข่าวที่ 4	79
ข่าวที่ 5	83
ข่าวที่ 6	88
ข่าวที่ 7	92
ข่าวที่ 8	94
ข่าวที่ 9	97
ข่าวที่ 10	101
ทัศนคติของผู้ร่วมสนทนาที่มีต่อความรุนแรงในข่าว	105
นิยาม "ความรุนแรง"	106
5 สรุปล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	108
สรุปผลการวิจัย	108
การวิจัยเชิงปริมาณ	108
การวิจัยเชิงคุณภาพ	109
อภิปรายผล	110
อภิปรายผลวิธีการวิจัย	110
การวิจัยเชิงปริมาณ	111
การวิจัยเชิงคุณภาพ	118
ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก ก	133
ภาคผนวก ข	162
ภาคผนวก ค	181
ประวัติผู้เขียน	196

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของระดับสถานภาพของ เศรษฐกิจ ของกลุ่มตัวอย่าง	61
2	แสดงการจัดลำดับประเภทข่าวโทรทัศน์ตามคำมรณฐานที่ได้รับ เลือกจากกลุ่มตัวอย่าง	64
3	แสดงความสัมพันธ์ของเพศกับทัศนคติด้านความรุนแรงและแนวโน้ม พฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจากชีวิตประจำวัน (ข้อ 1-6)	133
4	แสดงความสัมพันธ์ของเพศกับทัศนคติด้านความรุนแรงและแนวโน้ม พฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจากข่าวโทรทัศน์ (ข้อ 7-12)	134
5	แสดงความสัมพันธ์ของสถานภาพทาง เศรษฐกิจกับทัศนคติด้านความรุนแรง และแนวโน้มพฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจากชีวิตประจำวัน (ข้อ 1-6)	135
6	แสดงความสัมพันธ์ของของสถานภาพทาง เศรษฐกิจกับทัศนคติด้านความรุนแรง และแนวโน้มพฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจากข่าวโทรทัศน์ (ข้อ 7-12)	136
7	แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับทัศนคติด้านความรุนแรง และแนวโน้มพฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจากชีวิตประจำวัน (ข้อ 1-6)	137
8	แสดงความสัมพันธ์ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับทัศนคติด้านความรุนแรง และแนวโน้มพฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจากข่าวโทรทัศน์ (ข้อ 7-12)	138
9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดของบุคคลในครอบครัวกับทัศนคติ ด้านความรุนแรงและแนวโน้มพฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจากชีวิตประจำวัน (ข้อ 1-6)	139

ตารางที่

หน้า

10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดของบุคคลในครอบครัวกับทัศนคติด้าน ความรุนแรงและแนวโน้มพฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจากข่าวโทรทัศน์ (ข้อ 7-12)	140
11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยครั้งในการดูข่าวภาคค่ำทางโทรทัศน์ กับทัศนคติความรุนแรงและแนวโน้มพฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจาก ชีวิตประจำวัน (ข้อ 1-6)	141
12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยครั้งในการดูข่าวภาคค่ำทางโทรทัศน์ กับทัศนคติความรุนแรงและแนวโน้มพฤติกรรมในเหตุการณ์จำลองจาก ข่าวโทรทัศน์ (ข้อ 7-12)	142
13	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	143
14	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน	144
15	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นเรียน	145
16	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	145
17	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ การสมรสของบิดามารดา	146
18	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง อาศัยอยู่ในปัจจุบัน.....	147
19	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะบ้านที่อยู่ อาศัยในปัจจุบัน	147
20	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา ของบิดาและมารดา	148
21	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพของ บิดามารดา	149
22	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ของ ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	150
23	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายการทรัพย์สิน..	151

ตารางที่		หน้า
24	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าใช้จ่ายที่กลุ่มตัวอย่างได้รับ เฉลี่ยต่อเดือน	152
25	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะ การอบรมเลี้ยงดู	153
26	แสดงจำนวนและร้อยละของความบ่อยครั้งที่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง พูดคุยกับกลุ่มตัวอย่าง	153
27	แสดงจำนวนและร้อยละของบุคคลที่มีความใกล้ชิดและให้ความเอาใจใส่ กลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี	154
28	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีและไม่มีโทรทัศน์ในบ้าน ...	154
29	แสดงจำนวนและร้อยละของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างดูโทรทัศน์	155
30	แสดงจำนวนและร้อยละของความบ่อยครั้งในการดูข่าวภาคค่ำ ทางโทรทัศน์	156
31	แสดงจำนวนและร้อยละของสาเหตุในการดูข่าวภาคค่ำทางโทรทัศน์ ...	157
32	แสดงจำนวนและร้อยละของความบ่อยครั้งที่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง สนทนากับกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวโทรทัศน์	158
33	แสดงจำนวนและร้อยละของทัศนคติด้านความรุนแรงในเหตุการณ์จำลอง จากชีวิตประจำวัน (ข้อ 1-6)	159
34	แสดงจำนวนและร้อยละของทัศนคติด้านความรุนแรงในเหตุการณ์จำลอง จากข่าวโทรทัศน์ (ข้อ 7-12)	160
35	แสดงจำนวนและร้อยละของแนวโน้มพฤติกรรม.....	161

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงองค์ประกอบการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ.....	23
2	แสดงกระบวนการเลือกสรร 3 ชั้น.....	26